

32001L0029

L 167/10

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

22.6.2001.

DIREKTIVA 2001/29/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 22. svibnja 2001.****o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 47. stavak 2. i članke 55. i 95.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskoga i socijalnoga odbora ⁽²⁾,djelujući u skladu s postupkom utvrđenim člankom 251. Ugovora ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Ugovorom se predviđa uspostavljanje unutarnjeg tržišta i uvođenje sustava koji će osigurati da na unutarnjem tržištu tržišno natjecanje ne bude narušeno. Usklađivanje zakonodavstava država članica o autorskom pravu i srodnim pravima pridonosi postizanju ovih ciljeva.
- (2) Europsko vijeće je, sastavši se na Krflu 24. i 25. lipnja 1994., naglasilo potrebu za stvaranjem općenitog i prilagodljivog pravnog okvira na razini Zajednice, kako bi se potaknuo razvoj informacijskog društva u Europi. To između ostalog zahtijeva postojanje unutarnjeg tržišta za nove proizvode i usluge. Važno zakonodavstvo Zajednice za osiguravanje takvog regulatornog okvira već je doneseno ili je njegovo donošenje već uvelike u tijeku. Autorsko pravo i srodna prava igraju važnu ulogu u vezi s tim budući da štite i potiču razvoj i stavljanje na tržište novih proizvoda i usluga i stvaranje i iskorištavanje njihovog kreativnog sadržaja.
- (3) Predloženo usklađivanje pomoći će u provedbi četiriju sloboda unutarnjeg tržišta i povezano je s poštovanjem temeljnih načela prava, a osobito vlasništva, uključujući intelektualno vlasništvo i slobodu izražavanja i javni interes.
- (4) Usklađeni pravni okvir autorskog prava i srodnih prava će, kroz povećanu pravnu sigurnost i omogućujući viši

stupanj zaštite intelektualnog vlasništva, potaknuti znatno ulaganje u stvaralaštvo i inovativnost, uključujući mrežnu infrastrukturu, i usporedno dovesti do rasta i povećane konkurentnosti europske industrije, i u sadržaju i u području informacijske tehnologije i još općenitije u cijelom nizu industrijskih i kulturnih sektora. Time će se zajamčiti zapošljavanje i potaknuti stvaranje novih radnih mjesta.

- (5) Tehnološki razvoj je višestruko povećao i učinio raznolikijima pravce za stvaranje, proizvodnju i iskorištavanje. Iako nisu potrebni novi pristupi za zaštitu intelektualnog vlasništva, postojeće zakonodavstvo o autorskom pravu i srodnim pravima treba prilagoditi i dopuniti kako bi odgovorilo gospodarskoj stvarnosti kao što su novi oblici iskorištavanja.
- (6) Bez usklađivanja na razini Zajednice, zakonodavne djelatnosti na nacionalnoj razini koje su već započele u većem broju država članica kao odgovor na tehnološke izazove mogle bi rezultirati značajnim razlikama u zaštiti, a time i u ograničenjima slobodnog kretanja usluga i proizvoda koji sadrže intelektualno vlasništvo ili se temelje na intelektualnom vlasništvu, što dovodi do ponovnog cjepljanja unutarnjeg tržišta i pravne nedosljednosti. Utjecaj takvih zakonskih razlika i pravne nesigurnosti postat će značajniji daljnjim razvojem informacijskog društva, koje je već znatno povećalo prekogranično iskorištavanje intelektualnog vlasništva. Taj razvoj će se povećati i treba se dalje povećavati. Značajne zakonske razlike i pravna nesigurnost u zaštiti mogle bi ometati ekonomiju razvoja u odnosu na nove proizvode i usluge koji sadrže autorsko pravo i srodna prava.
- (7) Zakonski okvir Zajednice za zaštitu autorskog prava i srodnih prava mora, stoga, također biti prilagođen i dopunjen koliko god je to potrebno za nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta. S tim ciljem, one nacionalne odredbe o autorskom pravu i srodnim pravima država članica koje se znatno razlikuju ili koje uzrokuju pravne nesigurnosti ometajući nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta i pravilan razvoj informacijskog društva u Europi trebalo bi uskladiti, a nedosljedne nacionalne odgovore na tehnološki razvoj trebalo bi izbjegavati, dok razlike koje ne utječu štetno na funkcioniranje unutarnjeg tržišta ne bi trebalo ukloniti niti ih sprečavati.
- (8) Različiti socijalni, društveni i kulturni utjecaji informacijskog društva zahtijevaju da se uzmu u obzir posebne značajke sadržaja proizvoda i usluga.

⁽¹⁾ SL C 108, 7.4.1998., str. 6. i
SL C 180, 25.6.1999., str. 6.

⁽²⁾ SL C 407, 28.12.1998., str. 30.

⁽³⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 10. veljače 1999. (SL C 150, 28.5.1999., str. 171.), Zajedničko stajalište Vijeća od 28. rujna 2000. (SL C 344, 1.12.2000., str. 1.) i Odluka Europskog parlamenta od 14. veljače 2001. (još nije objavljena u Službenom listu). Odluka Vijeća od 9. travnja 2001.

- (9) Svako usklađivanje autorskog prava i srodnih prava mora se temeljiti na visokoj razini zaštite, budući da su takva prava ključna za intelektualno stvaralaštvo. Njihova zaštita pomaže u održavanju i razvoju kreativnosti u interesu autora, umjetnika izvođača, producenata, potrošača, kulture, industrije i javnosti u cjelini. Intelektualno vlasništvo je stoga priznato kao sastavni dio vlasništva.
- (10) Ako autori ili umjetnici izvođači namjeravaju nastaviti svoj kreativan i umjetnički rad, moraju dobiti odgovarajuću naknadu za korištenje svojega djela, kao što to moraju dobiti i producenti kako bi bili u mogućnosti financirati to djelo. Ulaganje potrebno za proizvodnju proizvoda kao što su fonogrami, filmovi ili multimedijalni proizvodi, i usluga kao što su usluge „na zahtjev”, značajno je. Odgovarajuća pravna zaštita prava intelektualnog vlasništva nužna je za jamčenje postojanja takve naknade i pruža mogućnost zadovoljavajućeg povrata tog ulaganja.
- (11) Strog, učinkovit sustav zaštite autorskog prava i srodnih prava jedan je od glavnih načina osiguravanja da će europsko kulturno stvaralaštvo i produkcija dobiti potrebna sredstva i čuvanja neovisnosti i dostojanstva umjetničkih stvaratelja i umjetnika izvođača.
- (12) Odgovarajuća zaštita autorskih djela i predmeta srodnih prava također je od velike važnosti gledajući s kulturnog stajališta. Članak 151. Ugovora zahtijeva od Zajednice da uzme u obzir kulturne aspekte u svojem djelovanju.
- (13) Zajedničko iznalaženje, i dosljedna primjena na europskoj razini, tehničkih mjera za zaštitu djela i drugih predmeta zaštite i za osiguravanje potrebnih podataka o pravima od temeljne je važnosti budući da je krajnji cilj tih mjera primjena načela i jamstava sadržanih u pravu.
- (14) Ova Direktiva trebala bi težiti promicanju učenja i kulture štiteći djela i ostale predmete zaštite istovremeno dopuštajući iznimke ili ograničenja u javnom interesu s ciljem obrazovanja i poduke u nastavi.
- (15) Diplomatska konferencija održana pod pokroviteljstvom Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (WIPO) u prosincu 1996. dovela je do usvajanja dvaju novih ugovora, Ugovora o autorskom pravu WIPO-a i Ugovora o izvedbama i fonogramima WIPO-a, koji se bave zaštitom autora odnosno zaštitom umjetnika izvođača i proizvođača fonograma. Ti ugovori značajno osuvremenjuju međunarodnu zaštitu autorskog prava i srodnih prava, ne samo u odnosu na tzv. „digitalnu agendu”, i poboljšavaju sredstva za borbu protiv piratstva širom svijeta. Zajednica i većina država članica već su potpisali te ugovore i postupak dogovora za ratifikaciju ugovora od strane Zajednice i država članica je u tijeku. Ova Direktiva također služi za provedbu velikog broja novih međunarodnih obveza.
- (16) Odgovornost za aktivnosti u umreženom okruženju tiče se ne samo autorskog prava i srodnih prava već i drugih područja kao što su narušavanje ugleda, zavaravajuće oglašavanje, ili povreda žiga, i na koju se horizontalno poziva u Direktivi 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga u informacijskom društvu, posebno elektroničkom poslovanju na unutarnjem tržištu (Direktiva o elektroničkom poslovanju) ⁽⁴⁾, koja pojašnjava i usklađuje razna pravna pitanja koja se odnose na usluge u informacijskom društvu uključujući elektroničko poslovanje. Ovu Direktivu trebalo bi provesti u roku sličnom onom za provedbu Direktive o elektroničkom poslovanju, budući da ta Direktiva predviđa usklađeni okvir načela i odredbi bitnih između ostalog za važne dijelove ove Direktive. Ova Direktiva ne dovodi u pitanje odredbe koje se odnose na odgovornost iz te Direktive.
- (17) Potrebno je, posebno s obzirom na zahtjeve koji proizlaze iz digitalnog okruženja, osigurati da udruge za kolektivno ostvarivanje prava postignu viši stupanj racionalizacije i transparentnosti u odnosu na usklađenost s pravilima o tržišnom natjecanju.
- (18) Ova Direktiva ne dovodi u pitanje rješenja u državama članicama koja se tiču ostvarivanja prava kao što su proširene kolektivne licencije.
- (19) Moralna prava nositelja prava trebala bi se izvršavati sukladno zakonodavstvima država članica i odredbama Bernske konvencije za zaštitu književnih i umjetničkih djela, Ugovoru o autorskom pravu Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo i Ugovoru o izvedbama i fonogramima Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo. Takva moralna prava ostaju izvan područja primjene ove Direktive.
- (20) Ova Direktiva se temelji na načelima i pravilima već utvrđenima Direktivama koje su trenutačno na snazi u tom području, a posebno Direktivama 91/250/EEZ ⁽⁵⁾, 92/100/EEZ ⁽⁶⁾, 93/83/EEZ ⁽⁷⁾, 93/98/EEZ ⁽⁸⁾ i 96/9/EZ ⁽⁹⁾, te razvija ta načela i pravila i stavlja ih u kontekst informacijskog društva. Odredbe ove Direktive ne dovode u pitanje odredbe tih direktiva, osim ako je ovom Direktivom drukčije određeno.

⁽⁴⁾ SL L 178, 17.7.2000., str. 1.

⁽⁵⁾ Direktiva Vijeća 91/250/EEZ od 14. svibnja 1991. o pravnoj zaštiti računalnih programa (SL L 122, 17.5.1991., str. 42.). Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 93/98/EEZ.

⁽⁶⁾ Direktiva Vijeća 92/100/EEZ od 19. studenoga 1992. o pravu iznajmljivanja i pravu posudbe i određenim pravima srodnim autorskom pravu u području intelektualnog vlasništva (SL L 346, 27.11.1992., str. 61.). Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 93/98/EEZ.

⁽⁷⁾ Direktiva Vijeća 93/83/EEZ od 27. rujna 1993. o koordinaciji određenih pravila s obzirom na autorska prava i srodna prava koja se odnose na satelitsko emitiranje i kablasko reemitiranje (SL L 248, 6.10.1993., str. 15.).

⁽⁸⁾ Direktiva Vijeća 93/98/EEZ od 29. listopada 1993. o usklađivanju trajanja zaštite autorskog prava i određenih srodnih prava (SL L 290, 24.11.1993., str. 9.).

⁽⁹⁾ Direktiva 96/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 1996. o pravnoj zaštiti baza podataka (SL L 77, 27.3.1996., str. 20.).

- (21) Ovom Direktivom trebao bi se definirati opseg radnji obuhvaćenih pravom reproduciranja u odnosu na različite korisnike. To treba biti učinjeno u skladu s pravnom stečevinom Europske unije. Šira definicija ovih radnji potrebna je kako bi se osigurala pravna sigurnost na unutarnjem tržištu.
- (22) Cilj pravilne potpore širenju kulture ne smije se postići žrtvujući strogu zaštitu prava ili odobravajući protupravne oblike distribucije krivotvorenih ili piratskih djela.
- (23) Ovom Direktivom trebalo bi se dodatno uskladiti pravo autora na priopćavanje javnosti. To bi se pravo trebalo tumačiti u širem smislu tako kao da ono obuhvaća svako priopćavanje javnosti koja nije prisutna na mjestu na kojem se priopćavanje obavlja. To pravo trebalo bi obuhvaćati svaki takav prijenos ili reemitiranje djela za javnosti putem žice ili bežičnim putem, uključujući radiodifuzijsko emitiranje. To pravo ne bi trebalo obuhvaćati nikakve druge radnje.
- (24) Pravo stavljanja na raspolaganje javnosti predmeta zaštite iz članka 3. stavka 2. trebalo bi se tumačiti tako kao da ono obuhvaća sve radnje kojima se takav predmet zaštite stavlja na raspolaganje pripadnicima javnosti koji nisu prisutni na mjestu na kojem se obavlja radnja stavljanja na raspolaganje, i tako kao da ono ne obuhvaća nikakve druge radnje.
- (25) Pravnu nesigurnost vezanu uz prirodu i razinu zaštite radnji prijenosa na zahtjev autorskih djela i predmeta zaštite srodnih prava putem mreže trebalo bi ukloniti osiguranjem usklađene zaštite na razini Zajednice. Trebalo bi razjasniti da bi svi nositelji prava koji su priznati ovom Direktivom trebali imati isključivo pravo stavljanja na raspolaganje javnosti autorskih djela ili bilo kojih drugih predmeta zaštite putem interaktivnih prijenosa na zahtjev. Takvi interaktivni prijenosi na zahtjev karakterizirani su činjenicom da im pripadnici javnosti mogu pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sami odaberu.
- (26) S obzirom na stavljanje na raspolaganje javnosti kroz usluge na zahtjev od strane organizacija za radiodifuziju njihovih radijskih i televizijskih emitiranja koje sadrže glazbu iz komercijalnih fonograma kao svoj sastavni dio, treba poticati ugovore o kolektivnom licenciranju kako bi se olakšalo davanje odobrenja za predmetna prava.
- (27) Samo opskrba materijalnim uređajem za priopćavanje nije sama po sebi priopćavanje u smislu ove Direktive.
- (28) Zaštita autorskog prava prema ovoj Direktivi uključuje isključivo pravo nadzora distribucije djela sadržanog u materijalnom predmetu. Prvom prodajom izvornika djela ili njegovih primjeraka u Zajednici od strane nositelja prava ili uz njegov pristanak iscrpljuje se pravo nadzora preprodaje tog predmeta u Zajednici. To se pravo ne bi trebalo iscrpiti u odnosu na izvornik ili na primjerke djela prodane izvan Zajednice od strane nositelja prava ili uz njegov pristanak. Prava autora na iznajmljivanje i posudbu utvrđena su Direktivom 92/100/EEZ. Pravo distribucije predviđeno ovom Direktivom ne dovodi u pitanje odredbe o pravu iznajmljivanja i pravu posudbe sadržane u poglavlju I. te Direktive.
- (29) Pitanje iscrpljenja prava ne postavlja se u slučaju usluga, a posebno *on-line* usluga. To se također primjenjuje u odnosu na materijalni primjerak djela ili drugog predmeta zaštite koji je izradio korisnik takve usluge uz pristanak nositelja prava. Stoga, isto se primjenjuje na iznajmljivanje i posudbu izvornika i primjeraka djela ili drugih predmeta zaštite koji su po svojoj prirodi usluge. Za razliku od CD-ROM-a i CD-I-a, gdje je intelektualno vlasništvo ugrađeno u materijalni medij odnosno predmet, svaka je *on-line* usluga u stvari radnja koja bi trebala biti podložna davanju odobrenja ako je tako predviđeno autorskim pravom ili srodnim pravom.
- (30) Prava koja se navode u ovoj Direktivi mogu se prenositi, ustupati ili mogu biti predmetom ugovornih licencija, ne dovodeći u pitanje relevantno nacionalno zakonodavstvo o autorskom pravu i srodnim pravima.
- (31) Pravedna ravnoteža prava i interesa između različitih kategorija nositelja prava, kao i između različitih kategorija nositelja prava i korisnika predmeta zaštite mora biti osigurana. Postojeće iznimke i ograničenja prava, što su ih odredile države članice, moraju se ponovno procijeniti s obzirom na novo elektroničko okruženje. Postojeće razlike u iznimkama i ograničenjima određenih zabranjenih radnji imaju izravan negativan utjecaj na funkcioniranje unutarnjeg tržišta u području autorskog prava i srodnih prava. Takve bi razlike mogle postati i izraženije s obzirom na daljnji razvoj prekograničnog iskorištavanja djela i prekograničnih radnji. Kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta, takve bi se iznimke i takva ograničenja trebala ujednačenije definirati. Stupanj njihova usklađivanja trebao bi se temeljiti na njihovom utjecaju na nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta.
- (32) Ovom Direktivom predviđen je iscrpan popis iznimaka i ograničenja prava reproduciranja i prava priopćavanja javnosti. Neke se iznimke ili neka ograničenja primjenjuju samo na pravo reproduciranja, u odgovarajućim slučajevima. Ovaj popis uzima u obzir različite pravne tradicije u državama članicama, dok, u isto vrijeme, ima za cilj osiguravanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta. Države članice trebale bi postići dosljednu primjenu tih iznimaka i ograničenja, koja će biti procijenjena prilikom preispitivanja provedbenog zakonodavstva u budućnosti.
- (33) Isključivo pravo reproduciranja trebalo bi biti podložno iznimci kako bi se dopustile određene privremene radnje reproduciranja, koje su u stvari prolazne ili popratne i koje čine sastavni i bitni dio tehnološkog procesa i čija je jedina svrha ili omogućavanje učinkovitog prijenosa u mreži između trećih strana preko posrednika ili ovlašteno korištenje djela ili drugog predmeta zaštite. Navedene radnje reproduciranja ne smiju kao takve imati neovisnu ekonomsku vrijednost. Ukoliko te radnje zadovoljavaju ove uvjete, ova iznimka trebala bi uključivati i radnje

- koje omogućuju pregledavanje i pohranjivanje, uključujući one koje omogućuju učinkovit rad prijenosnih sustava, uz uvjet da posrednik ne mijenja informacije i ne upliće se u zakonitu uporabu tehnologije, koja je široko priznata i u uporabi je u industriji, za dobivanje podataka o korištenju informacija. Uporaba bi se trebala smatrati zakonitom ako ju je odobrio nositelj prava ili ako nije ograničena zakonom.
- (34) Države članice trebale bi imati mogućnost propisati određene iznimke ili ograničenja za slučajeve kao što su obrazovne ili znanstvene svrhe, u korist javnih institucija kao što su knjižnice i arhivi, s ciljem izvještavanja o vijestima, za navođenje, za uporabu od strane osoba s invaliditetom, za uporabu s ciljem javne sigurnosti i za uporabu u upravnim i sudskim postupcima.
- (35) U određenim slučajevima iznimaka ili ograničenja, nositelji prava trebali bi dobiti pravičnu naknadu koja bi im na odgovarajući način nadoknadila uporabu njihovih zaštićenih djela ili drugih predmeta zaštite. Pri određivanju oblika, detaljnih rješenja i moguće visine takve primjerene naknade, trebalo bi uzeti u obzir okolnosti svakog pojedinog slučaja. Pri ocjenjivanju tih okolnosti, vrijedan kriterij mogla bi biti šteta koja se nositeljima prava nanosi dotičnom radnjom. U slučajevima kada su nositelji prava već primili naknadu u nekom drugom obliku, kao npr. dio naknade za licenciju, nije potrebno posebno ili odvojeno plaćanje. Prilikom određivanja visine pravične naknade trebalo bi u potpunosti uzeti u obzir stupanj korištenja tehničkih mjera zaštite iz ove Direktive. U određenim situacijama kada je šteta učinjena nositelju prava minimalna, ne može postojati obveza plaćanja.
- (36) Države članice mogu predvidjeti pravičnu naknadu nositeljima prava i kada primjenjuju neobavezne odredbe o iznimkama ili ograničenjima koje ne zahtijevaju takvu naknadu.
- (37) Postojeće nacionalne sheme o reprografiji, ako one postoje, ne stvaraju veće prepreke unutarnjem tržištu. Državama članicama treba biti dopušteno da predvide iznimku ili ograničenje u odnosu na reprografiju.
- (38) Državama članicama treba biti dopušteno da predvide iznimku ili ograničenje prava reproduciranja za određene tipove reproduciranja audio, vizualnog i audiovizualnog materijala za privatnu uporabu, uz pravičnu naknadu. To može uključivati uvođenje ili produljenje primjene sustava naknade za naknađivanje štete nositelju prava. Iako razlike između tih sustava naknade utječu na funkcioniranje unutarnjeg tržišta, te razlike, u odnosu na analogno privatno reproduciranje, ne bi trebale imati značajan utjecaj na razvoj informacijskog društva. Digitalno privatno reproduciranje vrlo će vjerojatno biti raširenije i imati veći gospodarski utjecaj. U obzir se dakle trebaju uzeti razlike između digitalnog i analognog privatnog umnožavanja i između njih treba u određenom smislu napraviti razliku.
- (39) Kada se primjenjuje iznimka ili ograničenje na privatno reproduciranje, države članice trebaju primjereno uzeti u obzir tehnološki i ekonomski razvoj, posebno u odnosu na privatno digitalno reproduciranje i sustave naknada, ako su dostupne učinkovite mjere zaštite. Takve iznimke ili takva ograničenja ne bi smjela sprečavati uporabu tehničkih mjera ili njihovu provedbu protiv izbjegavanja mjera.
- (40) Države članice mogu predvidjeti iznimku ili ograničenje u korist određenih neprofitnih organizacija, kao što su javne knjižnice i slične institucije, kao i arhivi. Međutim, te iznimke trebale bi biti ograničene na određene posebne slučajeve obuhvaćene pravom reproduciranja. Takva iznimka ili takvo ograničenje ne bi smjelo obuhvaćati uporabu učinjenu u kontekstu *on-line* isporuke zaštićenih djela ili drugih predmeta zaštite. Ova Direktiva ne dovodi u pitanje mogućnost država članica da odstupe od isključivog prava javne posudbe u skladu s člankom 5. Direktive 92/100/EEZ. Stoga bi bilo potrebno promicati posebne ugovore ili posebne licencije koji bi, bez stvaranja neravnoteže, koristili takvim ustanovama i njihovoj svrsi.
- (41) Kad se iznimka ili ograničenje odnosi na efemerne snimke koje proizvedu organizacije za radiodifuziju smatra se da vlastita sredstva organizacije uključuju sredstva osobe koja djeluje u ime i pod odgovornošću te organizacije za radiodifuziju.
- (42) Kad se iznimka ili ograničenje odnosi na nekomercijalne obrazovne i znanstveno-istraživačke svrhe, uključujući učenje na daljinu, nekomercijalna narav dotične aktivnosti trebala bi biti određena prema samoj aktivnosti. Organizacijska struktura i sredstva financiranja dotičnog poduzeća nisu presudni čimbenici s tim u vezi.
- (43) U svakom je slučaju važno da države članice donesu sve potrebne mjere za olakšavanje pristupa djelima invalidnim osobama kojima je ta invalidnost prepreka za korištenje samih djela, te da posebnu pažnju poklone dostupnim formatima.
- (44) Kad se primjenjuju iznimke i ograničenja predviđeni ovom Direktivom, trebalo bi ih provoditi u skladu s međunarodnim obvezama. Takve iznimke i takva ograničenja ne mogu se primjenjivati na način koji dovodi u pitanje zakonite interese nositelja prava ili koji je u suprotnosti s redovitim iskorištavanjem njegova djela ili drugog predmeta zaštite. Predviđanje takvih iznimaka ili takvih ograničenja od strane država članica trebalo bi, osobito, na pravi način odražavati povećani gospodarski utjecaj koji bi takve iznimke ili takva ograničenja mogli imati u kontekstu novog elektroničkog okruženja. Stoga bi se opseg određenih iznimaka ili ograničenja mogao još više ograničiti kad se radi o određenim novim korištenjima autorskih djela i drugih predmeta zaštite.

- (45) Iznimke i ograničenja iz članka 5. stavaka 2., 3. i 4., ne bi smjeli, međutim, sprečavati definiranje ugovornih odnosa namijenjenih osiguravanju pravične naknade nositeljima prava ukoliko je to dopušteno nacionalnim pravom.
- (46) Posredovanje bi moglo pomoći korisnicima i nositeljima prava u rješavanju sporova. Komisija bi, u suradnji s državama članicama u okviru Kontaktnog odbora, trebala poduzeti istraživanje o novim pravnim načinima rješavanja sporova vezanih uz autorsko pravo i srodna prava.
- (47) Tehnološki razvoj omogućiti će nositeljima prava da upotrijebe tehničke mjere namijenjene sprečavanju ili ograničavanju radnji koje nisu odobrili nositelji bilo autorskog prava, bilo srodnih prava bilo prava *sui generis* na bazama podataka. Opasnost, međutim, postoji od poduzimanja neovlaštenih radnji koje omogućavaju ili olakšavaju izbjegavanje tehničke zaštite koju pružaju te mjere. Kako bi se izbjegli različiti pravni pristupi koji bi mogli narušavati funkcioniranje unutarnjeg tržišta, potrebno je osigurati usklađenu pravnu zaštitu protiv izbjegavanja učinkovitih tehničkih mjera i protiv proizvodnje tomu namijenjenih uređaja, proizvoda ili usluga.
- (48) Takva pravna zaštita trebala bi biti osigurana u odnosu na tehničke mjere koje učinkovito ograničavaju radnje koje nisu odobrili nositelji bilo autorskog prava, bilo srodnih prava bilo prava *sui generis* na bazama podataka, međutim, bez sprečavanja normalnog funkcioniranja elektroničke opreme i njezinog tehnološkog razvoja. Takva pravna zaštita ne razumijeva obvezu izrade uređaja, proizvoda, sastavnih dijelova ili usluga koji udovoljavaju tehničkim mjerama, sve dok taj uređaj, proizvod, sastavni dio ili ta usluga na neki drugi način nije zabranjena člankom 6. Takva pravna zaštita trebala bi poštovati razmjernost i ne bi trebala zabranjivati one uređaje ili radnje koje imaju komercijalno značajnu namjenu ili uporabu različitu od izbjegavanja tehničke zaštite. Osobito, ova zaštita ne bi trebala sprečavati istraživanje kriptografije.
- (49) Pravna zaštita tehničkih mjera ne dovodi u pitanje primjenu bilo koje nacionalne odredbe koja može zabranjivati privatno posjedovanje uređaja, proizvoda ili sastavnih dijelova za izbjegavanje tehničkih mjera.
- (50) Takva usklađena pravna zaštita ne utječe na posebne odredbe o zaštiti predviđene Direktivom 91/250/EEZ. Osobito, ona se ne bi trebala primjenjivati na zaštitu tehničkih mjera korištenih u vezi s računalnim programima, što se isključivo regulira tom Direktivom. Ona ne bi smjela zabraniti ni spriječiti razvoj ili uporabu ikakvih sredstava za izbjegavanje tehničke mjere koja je potrebna da se omogući poduzimanje radnji u skladu s uvjetima iz članka 5. stavka 3. ili članka 6. Direktive 91/250/EEZ. Članci 5. i 6. te Direktive isključivo određuju iznimke od isključivih prava primjenjivih na računalne programe.
- (51) Pravna zaštita tehničkih mjera primjenjuje se ne dovodeći u pitanje javni poredak, kao što se navodi u članku 5., ili javnu sigurnost. Države članice bi trebale promicati dobrovoljne mjere koje poduzimaju nositelji prava, uključujući sklapanje i izvršavanje ugovora između nositelja prava i drugih zainteresiranih strana, kako bi omogućile postizanje ciljeva određenih iznimaka ili ograničenja propisanih nacionalnim zakonodavstvom u skladu s ovom Direktivom. U odsutnosti takvih dobrovoljnih mjera ili ugovora u razumnom vremenskom razdoblju, države članice trebale bi poduzimati odgovarajuće mjere kako bi osigurale da nositelji prava omoguće korisnicima takvih iznimaka ili takvih ograničenja odgovarajuća sredstva za njihovo korištenje, promjenom primijenjene tehničke mjere ili drugim sredstvima. Međutim, kako bi se spriječila zlouporaba takvih mjera koje primjenjuju nositelji prava, uključujući one primijenjene u okviru ugovora, ili one primijenjene od strane država članica, bilo koja tehnička mjera primijenjena u provedbi takvih mjera trebala bi uživati pravnu zaštitu.
- (52) Prilikom uvođenja iznimaka ili ograničenja za privatno reproduciranje u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b), države članice trebale bi također promicati uporabu dobrovoljnih mjera kako bi omogućile postizanje ciljeva takve iznimke ili takva ograničenja. Ako, u razumnom vremenskom razdoblju, nisu poduzete nikakve dobrovoljne mjere kojima se omogućava reproduciranje za privatnu uporabu, države članice mogu poduzeti mjere kako bi omogućile korisnicima iznimaka ili ograničenja da se koriste tim iznimkama ili tim ograničenjima. Dobrovoljne mjere koje poduzimaju nositelji prava, uključujući ugovore između nositelja prava i drugih zainteresiranih strana, kao i mjere koje su poduzele države članice, ne sprečavaju nositelje prava da koriste tehničke mjere koje su u skladu s iznimkama ili ograničenjima u privatnom reproduciranju u nacionalnom pravu u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b), uzimajući u obzir uvjet pravične naknade prema toj odredbi i različite uvjete uporabe u skladu s člankom 5. stavkom 5., kao što je kontrola broja primjeraka. Kako bi se spriječila zlouporaba takvih mjera, sve tehničke mjere primijenjene u njihovoj provedbi trebale bi uživati pravnu zaštitu.
- (53) Zaštita tehničkih mjera trebala bi osigurati sigurno okruženje za pružanje interaktivnih usluga na zahtjev, na takav način da pripadnici javnosti mogu pristupiti djelima ili drugim predmetima zaštite s mjesta i u vrijeme koje sami odaberu. Ako su takve usluge uređene ugovornim sporazumima, ne primjenjuju se prvi i drugi podstavak članka 6. stavka 4. Neinteraktivni oblici *on-line* uporabe ostaju podložni tim odredbama.

- (54) Važan napredak učinjen je u međunarodnoj standardizaciji tehničkih sustava identifikacije djela i predmeta zaštite u digitalnom obliku. U sve više umreženom okruženju, razlike između tehničkih mjera mogu dovesti do neusklađenosti sustava unutar Zajednice. Usklađenost i interoperabilnost različitih sustava trebale bi se poticati. Bilo bi izrazito poželjno poticati razvoj globalnih sustava.
- (55) Tehnološki razvoj olakšati će distribuciju djela, naročito na mrežama, a to će za sobom povući potrebu nositelja prava da bolje identificiraju djelo ili drugi predmet zaštite, autora ili drugog nositelja prava, i da navedu podatke o uvjetima korištenja djela ili drugog predmeta zaštite kako bi se olakšalo ostvarivanje prava koja postoje na tim djelima. Nositelji prava potiču se na uporabu oznaka kojima se označava, uz gore spomenute podatke, među ostalim, njihovo odobrenje kada stavljaju djela ili druge predmete zaštite na mreže.
- (56) Postoji, međutim, opasnost da će se protupravno izvoditi radnje kako bi se uklonili ili preinačili priloženi podaci o upravljanju autorskim pravom u elektroničkom obliku ili da će se na drugi način distribuirati, uvesti radi stavljanja na tržište, emitirati, priopćiti javnosti ili staviti na raspolaganje javnosti djela ili drugi predmeti zaštite s kojih su takvi podaci uklonjeni bez ovlaštenja. Kako bi se izbjegli različiti pravni pristupi koji bi mogli spriječiti funkcioniranje unutarnjeg tržišta, trebalo bi osigurati usklađenu pravnu zaštitu protiv bilo koje od ovih radnji.
- (57) Svi takvi gore spomenuti sustavi podataka o upravljanju pravima, ovisno o svom konceptu, mogu istovremeno obrađivati osobne podatke o obrascima individualne potrošnje predmeta zaštite i omogućiti praćenje ponašanja *on-line*. Ova tehnička sredstva, u svojim tehničkim funkcijama, trebala bi uključivati zaštitu privatnosti u skladu s Direktivom 95/46/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom prijenosu takvih podataka ⁽¹⁰⁾.
- (58) Države članice trebale bi osigurati učinkovite sankcije i pravna sredstva protiv povreda prava i obveza određenih ovom Direktivom. Trebale bi poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurale da se te kazne i pravna sredstva primjenjuju. Predviđene sankcije stoga bi trebale biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće te bi trebale uključivati mogućnost zahtijevanja naknade štete i/ili privremene mjere zabrane, i prema potrebi, mogućnost pljevidbe materijala kojim se vrši povreda.
- (59) U digitalnom okruženju, osobito, treće strane za radnje povrede sve više koriste usluge posrednika. U mnogim su slučajevima takvi posrednici u najboljem položaju da

prekinu takve radnje povrede. Stoga, ne dovodeći u pitanje bilo koje druge raspoložive sankcije i pravna sredstva, nositelji prava trebali bi imati mogućnost tražiti izdavanje sudske naloga protiv posrednika koji u mreži omogućuje trećoj stranci povredu nad zaštićenim djelom ili drugim predmetom zaštite. Ova bi mogućnost trebala biti na raspolaganju čak i kad su radnje koje je posrednik poduzeo izuzete prema članku 5. Uvjeti i načini koji se odnose na takve sudske naloge trebali bi se prepustiti se nacionalnom pravu država članica.

- (60) Zaštita osigurana ovom Direktivom ne bi trebala dovesti u pitanje nacionalne ili pravne propise Zajednice u drugim područjima, kao što su industrijsko vlasništvo, zaštita podataka, uvjetni pristup, pristup javnim dokumentima i pravilo kronologije korištenja u medijima, koji mogu utjecati na zaštitu autorskog prava ili srodnih prava.
- (61) Radi usklađivanja s Ugovorom o izvedbama i fonogramima WIPO-a, direktive 92/100/EEZ i 93/98/EEZ trebalo bi izmijeniti,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

CILJ I PODRUČJE PRIMJENE

Članak 1.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva odnosi na pravnu zaštitu autorskog i srodnih prava u okviru unutarnjeg tržišta, s posebnim naglaskom na informacijsko društvo.
2. Osim u slučajevima iz članka 11., ova Direktiva ostavlja netaknutima i ni na koji način ne utječe na postojeće odredbe Zajednice koji se odnose na:
 - (a) pravnu zaštitu računalnih programa;
 - (b) pravo iznajmljivanja, pravo posudbe i određena prava srodna autorskom pravu u području intelektualnog vlasništva;
 - (c) autorsko i srodna prava primjenjiva na radiodifuzijsko emitiranje programa putem satelita i kabelsko reemitiranje;
 - (d) rok trajanja zaštite autorskog prava i određenih srodnih prava;
 - (e) pravnu zaštitu baza podataka.

⁽¹⁰⁾ SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

POGLAVLJE II.

PRAVA I IZNIMKE

Članak 2.

Pravo reproduciranja

Države članice moraju predvidjeti isključivo pravo davanja ovlaštenja ili zabrane za izravno ili neizravno, privremeno ili trajno reproduciranje bilo kojim sredstvima i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili u dijelovima:

- (a) autorima, njihovih djela;
- (b) umjetnicima izvođačima, fiksacija njihovih izvedbi;
- (c) proizvođačima fonograma, njihovih fonograma;
- (d) proizvođačima prvih fiksiranja filmova, izvornika i umnoženih primjeraka njihovih filmova;
- (e) organizacijama za radiodifuziju, fiksacija njihovih radiodifuzijskih emitiranja, bez obzira na to jesu li ta emitiranja prenesena putem žice ili putem zraka, uključujući kabelom ili satelitom.

Članak 3.

Pravo priopćavanja autorskog djela javnosti i pravo stavljanja drugih predmeta zaštite na raspolaganje javnosti

1. Države članice moraju predvidjeti autorima isključivo pravo davanja ovlaštenja ili zabrane za svako priopćavanje njihovih djela javnosti, žicom ili bežičnim putem, uključujući stavljanje njihovih djela na raspolaganje javnosti tako da im pripadnici javnosti mogu pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sami odaberu.

2. Države članice moraju predvidjeti isključivo pravo davanja ovlaštenja ili zabrane za stavljanje na raspolaganje javnosti, žicom ili bežičnim putem, tako da im pripadnici javnosti mogu pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sami odaberu:

- (a) umjetnicima izvođačima, fiksacija njihovih izvedbi;
- (b) proizvođačima fonograma, njihovih fonograma;
- (c) proizvođačima prvih fiksiranja filmova, izvornika i primjeraka njihovih filmova;
- (d) organizacijama za radiodifuziju, fiksacija njihovih radiodifuzijskih emitiranja, bez obzira na to jesu li ta emitiranja prenesena putem žice ili putem zraka, uključujući kabelom ili satelitom.

3. Prava iz stavaka 1. i 2. ne iscrpljuju se bilo kojom radnjom priopćavanja javnosti ili stavljanja na raspolaganje javnosti određenom ovim člankom.

Članak 4.

Pravo distribucije

1. Države članice moraju predvidjeti autorima isključivo pravo davanja ovlaštenja ili zabrane za bilo koji oblik distribucije javnosti izvornika ili primjeraka njihovih djela prodajom ili na koji drugi način.

2. Pravo distribucije unutar Zajednice ne iscrpljuje se u pogledu izvornika ili primjeraka djela, osim kada je prva prodaja ili drugi prijenos vlasništva nad tim predmetom u Zajednici izvršen od strane nositelja prava ili uz njegov pristanak.

Članak 5.

Iznimke i ograničenja

1. Privremene radnje reproduciranja iz članka 2., koje su prolazne ili popratne i koje čine sastavni i bitan dio tehnološkog postupka i čija je jedina svrha omogućiti:

- (a) prijenos u mreži između trećih strana putem posrednika; ili
- (b) ovlašteno korištenje;

djela ili drugog predmeta zaštite i koje nemaju neovisan gospodarski značaj, izuzete su iz prava reproduciranja predviđenog člankom 2.

2. Države članice mogu predvidjeti iznimke ili ograničenja prava reproduciranja predviđenog člankom 2. u sljedećim slučajevima:

- (a) u odnosu na reproduciranje na papir ili sličan medij, učinjeno uporabom bilo koje fotografske tehnike ili nekim drugim postupkom koji ima slične učinke, uz iznimku grafičkog izdanja glazbenog djela (notni materijal), pod uvjetom da nositelji prava dobiju pravičnu naknadu;
- (b) u odnosu na reproduciranje na bilo koji medij koje je učinila fizička osoba za privatnu uporabu i u svrhu koja nije ni izravno ni neizravno komercijalna, uz uvjet da nositelji prava dobiju pravičnu naknadu, pri čemu se uzima u obzir primjena ili neprimjena tehničkih mjera iz članka 6. na djelo ili na drugi predmet zaštite;
- (c) u odnosu na posebne radnje umnožavanja od strane javnih knjižnica, obrazovnih ustanova, muzeja ili arhiva, koje nisu izvršene radi ostvarivanja izravne ili neizravne imovinske ili komercijalne koristi;
- (d) u odnosu na efemerne snimke djela snimljene od strane organizacije za radiodifuziju vlastitim sredstvima i za potrebe vlastitog emitiranja; čuvanje tih snimki u službenim arhivima može, na temelju njihova iznimnog dokumentarnog karaktera, biti dopušteno;
- (e) u odnosu na reproduciranje radiodifuzijskih emitiranja od strane nekomercijalnih socijalnih institucija, kao što su bolnice ili zatvori, uz uvjet da nositelji prava dobiju pravičnu naknadu.

3. Države članice mogu predvidjeti iznimke ili ograničenja prava navedenih u člancima 2. i 3. u sljedećim slučajevima:

- (a) korištenje isključivo namijenjeno davanju primjera u nastavi ili znanstvenom istraživanju, ako je naveden izvor, uključujući i ime autora, osim u slučajevima kada je to nemoguće, a u opsegu potrebnom za korištenje u nekomercijalne svrhe;
- (b) korištenje za potrebe osoba s invalidnošću, koje je u neposrednoj vezi s invalidnošću i koje je nekomercijalne naravi, a u opsegu potrebnom za određenu invalidnost;

- (c) reproduciranje od strane tiska, priopćavanje javnosti ili činjenje dostupnim objavljenih članaka o tekućim gospodarskim, političkim ili vjerskim pitanjima ili radiodifuzijskih emitiranja djela ili drugih predmeta zaštite istog karaktera, u slučajevima kada takvo korištenje nije izričito pridržano, i ako je naveden izvor, uključujući ime autora, ili korištenje djela ili drugih predmeta zaštite radi izvještavanja o tekućim događajima, u opsegu koji odgovara svrsi informiranja javnosti o tekućim događajima, ako je, osim ako to nije moguće, naveden izvor, uključujući ime autora;
- (d) doslovno navođenje u svrhe kao što je kritika ili osvrt, uz uvjet da se oni odnose na djelo ili na drugi predmet zaštite koji je već zakonito stavljen na raspolaganje javnosti, da je, osim ako to nije moguće, naveden izvor, uključujući ime autora, i da je njihovo korištenje u skladu s poštenom praksom, i u mjeri opravdanoj svrhom koja se želi postići;
- (e) korištenje za potrebe javne sigurnosti ili za osiguranje pravilnog izvršavanja ili izvješćivanja o upravnim, parlamentarnim ili sudskim postupcima;
- (f) korištenje političkih govora kao i izvadaka iz javnih predavanja ili sličnih djela ili predmeta zaštite u mjeri koja je opravdana informativnom svrhom i uz uvjet da je izvor, uključujući i ime autora, naveden, osim kada se pokaže da to nije moguće;
- (g) korištenje tijekom vjerskih ili službenih svečanosti koje organiziraju javne vlasti;
- (h) korištenje djela, kao što su djela arhitekture ili skulpture, koja su trajno smještena na javnim mjestima;
- (i) popratno uključivanje djela ili drugog predmeta zaštite u drugi materijal;
- (j) korištenje s ciljem oglašavanja javne izložbe ili prodaje umjetničkih djela, u opsegu potrebnom za promicanje događanja, isključujući bilo kakvo drugo komercijalno korištenje;
- (k) korištenje radi karikature, parodije ili pastiša;
- (l) korištenje vezano uz upoznavanje s opremom ili uz popravak opreme;
- (m) korištenje umjetničkog djela u obliku zgrade ili crteža ili plana zgrade za potrebe rekonstrukcije zgrade;
- (n) korištenje priopćavanjem ili stavljanjem na raspolaganje, s ciljem istraživanja ili privatnog izučavanja, pojedinim pripadnicima javnosti putem posebnih uređaja u prostorijama ustanova iz stavka 2. točke (c), djela ili drugih predmeta zaštite koji se nalaze u njihovim zbirkama koje nisu podložne uvjetima kupnje ili uvjetima licenciranja;
- (o) korištenje u određenim drugim slučajevima od manje važnosti kada iznimke i ograničenja već postoje u nacionalnom pravu, uz uvjet da se oni odnose samo na analogno korištenje i da ne utječu na slobodan protok roba i usluga unutar zajednice, ne dovodeći u pitanje druge iznimke i ograničenja sadržana u ovom članku.

4. Kada države članice mogu predvidjeti iznimku ili ograničenje prava umnožavanja sukladno člancima 2. i 3., one slično tome mogu predvidjeti iznimku ili ograničenje prava distribucije iz članka 4. u opsegu opravdanom svrhom odobrene radnje umnožavanja.

5. Iznimke i ograničenja predviđeni stavcima 1., 2., 3. i 4. primjenjuju se samo u određenim posebnim slučajevima koji nisu u sukobu s uobičajenim iskorištavanjem djela ili drugog predmeta zaštite i koji bezrazložno ne dovode u pitanje zakonite interese nositelja prava.

POGLAVLJE III.

ZAŠTITA TEHNIČKIH MJERA I PODATAKA O UPRAVLJANJU PRAVIMA

Članak 6.

Obveze u pogledu tehničkih mjera

1. Države članice moraju predvidjeti odgovarajuću pravnu zaštitu protiv izbjegavanja učinkovitih tehničkih mjera, koje određena osoba obavlja znajući to ili imajući osnova to znati.

2. Države članice moraju predvidjeti odgovarajuću pravnu zaštitu protiv proizvodnje, uvoza, distribucije, prodaje, iznajmljivanja, oglašavanja prodaje ili iznajmljivanja ili posjedovanja u komercijalne svrhe uređaja, proizvoda ili sastavnih dijelova ili pružanja usluga koji:

- (a) promiču se, oglašavaju ili prodaju na tržištu s ciljem izbjegavanja mjera; ili
- (b) imaju samo ograničenu komercijalnu svrhu ili ograničenu uporabu koja nije izbjegavanje; ili
- (c) prvenstveno su dizajnirani, proizvedeni, prilagođeni ili izrađeni s ciljem omogućavanja ili olakšavanja izbjegavanja;

bilo kojih učinkovitih tehničkih mjera.

3. Za potrebe ove Direktive, izraz „tehničke mjere” znači svaka tehnologija, uređaj ili sastavni dio napravljen da u uobičajenom djelovanju sprečava ili ograničava radnje, u odnosu na djela ili druge predmete zaštite, koje nisu odobrene od strane nositelja bilo kojeg autorskog prava ili srodnog prava kao što je propisano zakonom ili pravom *sui generis* propisanim poglavljem III. Direktive 96/9/EZ. Tehničke se mjere smatraju „učinkovitim”, kad nositelji prava korištenje zaštićenog djela ili drugog predmeta zaštite ograničavaju putem primjene kontrole pristupa ili zaštitnog postupka, kao što je enkripcija, premetanje ili druga preinaka djela ili drugog predmeta zaštite, ili putem nadzora umnožavanja, kojima se postiže cilj zaštite.

4. Neovisno o pravnoj zaštiti predviđenoj stavkom 1., u odsutnosti dobrovoljnih mjera koje poduzimaju nositelji prava, uključujući ugovore između nositelja prava i drugih zainteresiranih strana, države članice moraju poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurale da nositelji prava korisniku iznimke ili ograničenja, predviđenih nacionalnim pravom u skladu s člankom 5.

stavkom 2. točkama (a), (c), (d) i (e) i stavkom 3. točkama (a), (b) i (e), stave na raspolaganje sredstva za korištenje takve iznimke ili takvog ograničenja, u opsegu potrebnom za takvo korištenje i kad korisnik ima zakoniti pristup dotičnom zaštićenom djelu ili predmetu zaštite.

Država članica može također poduzeti takve mjere s obzirom na korisnika iznimke ili ograničenja predviđenih u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b), osim ako su nositelji prava već omogućili umnožavanje za privatnu uporabu u opsegu potrebnom za korištenje iznimaka ili ograničenja i u skladu s odredbama članka 5. stavka 2. točke (b) i stavka 5., bez sprečavanja nositelja prava da poduzmu odgovarajuće mjere u odnosu na broj umnoženih primjeraka u skladu s ovim odredbama.

Tehničke mjere koje nositelji prava dobrovoljno primjenjuju, uključujući one primijenjene u provođenju dobrovoljnih ugovora, i tehničke mjere primijenjene u provedbi mjera koje poduzimaju države članice, uživaju pravnu zaštitu predviđenu stavkom 1. ovog članka.

Odredbe prvog i drugog podstavka ovog članka ne primjenjuju se na djela ili na druge predmete zaštite koji su stavljeni na raspolaganje javnosti prema dogovorenim ugovornim uvjetima tako da im pripadnici javnosti mogu pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sami odaberu.

Kada se ovaj članak primjenjuje u smislu Direktive 92/100/EEZ i Direktive 96/9/EZ, ovaj se stavak primjenjuje *mutatis mutandis*.

Članak 7.

Obveze u vezi s podacima o upravljanju pravima

1. Države članice moraju predvidjeti odgovarajuću pravnu zaštitu protiv svake osobe koja svjesno obavlja bez ovlaštenja bilo koju od sljedećih radnji:

- (a) uklanja ili preinačuje bilo koji podatak o upravljanju pravima u elektroničkom obliku;
- (b) distribuira, uvozi u svrhu distribucije, emitira, priopćava javnosti ili stavlja na raspolaganje javnosti djela ili druge predmete zaštite zaštićene ovom Direktivom ili poglavljem III. Direktive 96/9/EZ, s kojih su podaci o upravljanju pravima u elektroničkom obliku uklonjeni ili preinačeni bez ovlaštenja;

ako ta osoba zna ili ima osnova znati, da tako postupajući uzrokuje, omogućava, olakšava ili prikriva povredu bilo kojeg autorskog prava ili srodnog prava predviđenog zakonom ili povredu prava *sui generis* predviđenog poglavljem III. Direktive 96/9/EZ.

2. Za potrebe ove Direktive, izraz „podaci o upravljanju pravima” razumijeva podatke navedene od strane od nositelja prava kojima se identificira djelo ili drugi predmet zaštite iz ove Direktive ili obuhvaćen pravom *sui generis* predviđenim poglavljem III. Direktive 96/9/EZ, autor ili bilo koji drugi nositelj prava ili podaci o uvjetima uporabe djela ili drugog predmeta zaštite i sve brojke ili kodovi koji predstavljaju takve podatke.

Prvi podstavak ovog članka primjenjuje se kada je bilo koji od tih podataka povezan s primjerkom djela ili drugog predmeta

zaštite iz ove Direktive ili obuhvaćenih pravom *sui generis* predviđenim poglavljem III. Direktive 96/9/EZ ili se pojavljuju u vezi s njihovim priopćavanjem javnosti.

POGLAVLJE IV

ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 8.

Sankcije i pravna sredstva

1. Države članice moraju predvidjeti primjerene sankcije i pravna sredstva u odnosu na povrede prava i obveza određenih ovom Direktivom i poduzeti sve potrebne mjere za primjenu tih sankcija i pravnih sredstava. Tako propisane sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

2. Svaka država članica mora poduzeti potrebne mjere kako bi osigurala da nositelji prava čiji su interesi ugroženi radnjom kojom se vrši povreda na njezinom državnom području mogu podnijeti tužbu za naknadu štete i/ili zahtjev za izdavanje sudskog naloga, i kada je to prikladno, zahtjev za oduzimanje materijala kojim se povređuje pravo kao i uređaja, proizvoda ili sastavnih dijelova iz članka 6. stavka 2.

3. Države članice osiguravaju nositeljima prava mogućnost podnošenja zahtjeva za izdavanje sudskog naloga protiv posrednika čije usluge koristi treća strana za povredu autorskog prava ili srodnog prava.

Članak 9.

Nastavak primjene drugih pravnih odredaba

Ova Direktiva ne dovodi u pitanje odredbe o, osobito, patentima, žigovima, dizajnu, korisnim modelima, topografijama poluvodičkih proizvoda, izgledu slova, uvjetnom pristupu, pristupu kablovima za usluge emitiranja, zaštiti nacionalnih bogatstava, zakonskim uvjetima za pohranu, o ograničenom postupanju i nepoštenom tržišnom natjecanju, poslovnoj tajni, sigurnosti, povjerljivosti, zaštiti podataka i privatnosti, pristupu javnim dokumentima, ugovornom pravu.

Članak 10.

Vremenska primjena

1. Odredbe ove Direktive primjenjuju se na sva djela i druge predmete zaštite iz ove Direktive koji su, 22. prosinca 2002., zaštićeni zakonodavstvima država članica u području autorskog prava i srodnih prava, ili koji zadovoljavaju uvjete za zaštitu prema odredbama ove Direktive ili odredbama iz članka 1. stavka 2.

2. Ova se Direktiva primjenjuje ne dovodeći u pitanje bilo koju radnju obavljenu i prava stečena prije 22. prosinca 2002.

Članak 11.

Tehničke prilagodbe

1. Direktiva 92/100/EEZ mijenja se kako slijedi:

(a) članak 7. briše se;

(b) članak 10. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Ograničenja se primjenjuju samo u određenim posebnim slučajevima koji nisu u sukobu s redovitim iskorištavanjem predmeta zaštite i koji neopravdano ne dovode u pitanje zakonite interese nositelja prava.”

2. Članak 3. stavak 2. Direktive 93/98/EEZ zamjenjuje se sljedećim:

„2. Prava proizvođača fonograma istječu istekom 50 godina od fiksiranja fonograma. Međutim, ako je fonogram zakonito izdan u tom razdoblju, ta prava istječu istekom 50 godina od datuma prvog zakonitog izdanja. Ako u razdoblju spomenutom u prvoj rečenici fonogram nije zakonito izdan, ali je zakonito priopćen javnosti, navedena prava istječu istekom 50 godina od datuma prvog zakonitog priopćavanja javnosti.

Međutim, ako istekom roka trajanja zaštite priznate na temelju ovog stavka u njegovoj verziji prije izmjene Direktivom 2001/29/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (*), prava proizvođača fonograma ne budu više zaštićena 22. prosinca 2002., ovaj stavak ne proizvodi pravni učinak kojim bi se ponovno štitila ta prava.

(*) SL L 167, 22.6.2001., str. 10.”

Članak 12.

Završne odredbe

1. Najkasnije do 22. prosinca 2004. i svake tri godine nakon toga, Komisija podnosi Europskom parlamentu, Vijeću i Gospodarskom i socijalnom odboru izvješće o primjeni ove Direktive u kojem, između ostalog na temelju posebnih podataka koje su dostavile države članice, ispituje osobito primjenu članka 5., 6. i 8. s obzirom na razvoj digitalnog tržišta. U slučaju članka 6., osobito ispituje pruža li taj članak dovoljan stupanj zaštite i imaju li radnje koje su prema zakonu dopuštene štetan utjecaj na korištenje učinkovitih tehničkih mjera zaštite. Ako je potrebno, osobito za osiguranje funkcioniranja unutarnjeg tržišta sukladno članku 14. Ugovora, ona podnosi prijedloge za izmjene ove Direktive.

2. Zaštita prava srodnih autorskom pravu prema ovoj Direktivi ostavlja netaknutom i ni na koji način ne utječe na zaštitu autorskog prava.

3. Ovime se ustanovljava kontaktni odbor. Sastoji se od predstavnika nadležnih tijela država članica. Njime predsjedava

predstavnik Komisije i on se sastaje ili na inicijativu predsjednika ili na zahtjev delegacije država članica.

4. Zadaće odbora su sljedeće:

(a) ispitati utjecaj ove Direktive na funkcioniranje unutarnjeg tržišta, i isticanje bilo kojih poteškoća;

(b) organizirati konzultacije o svim pitanjima koja proizlaze iz primjene ove Direktive;

(c) olakšati razmjenu informacija o bitnom razvoju u zakonodavstvu i sudskoj praksi, kao i o bitnom gospodarskom, društvenom, kulturološkom i tehnološkom razvoju;

(d) djelovati kao forum za procjenu digitalne trgovine djelima i drugim predmetima, uključujući privatno umnožavanje i uporabu tehničkih mjera.

Članak 13.

Provedba

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom prije 22. prosinca 2002. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kad države članice donose ove mjere, one prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekstove odredaba nacionalnog zakonodavstva koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 14.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Članak 15.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 22. svibnja 2001.

Za Europski parlament

Predsjednik

N. FONTAINE

Za Vijeće

Predsjednik

M. WINBERG